

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kommentaarid EL ja Andorra ning San Marino assotsiatsioonilepingu kohta

Edastame Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kommentaarid ning mõjuhinna Eestile EL ja Andorra ning San Marino assotsiatsioonilepingu osas:

- **Artiklid 20-21**

Artikkel 20 käsitleb ettevõtjate mõiste definitsiooni ja ulatust. Äriühinguna ehk ettevõtjana määratletakse ettevõtja, mis on asutatud vastavalt asjaomase ELi liikmesriigi või assotsieerunud riigi õigusele ja mille registrijärgne asukoht, juhatus või peamine tegevuskoht asub selle riigi territooriumil. Selliseid ettevõtjaid käsitletakse analoogselt füüsiliste isikutega, kes on ELi liikmesriigi või asjaomase assotsieerunud riigi kodanikud. Äriühinguna mõistetakse tsiviil- või äriõiguse alusel asutatud äriühinguid, sealhulgas ühistuid ja muid avalik- või eraõiguslikke juriidilised isikud, välja arvatud mittetulunduslikke juriidilisi isikud.

Artikkel 20 näeb ette, et ettevõtteid, mis on asutatud EL liikmesriigi või Andorra või San Marino õiguse alusel ja millel on seal registreeritud asukoht, keskne juhtimiskoht või peamine tegevuskoht, tuleb asutamisoigust puudutava mõttes kohelda samamoodi nagu vastava riigi kodanikke. Üldistatult öeldes tuleb ettevõtet ettevõtte asutamisel kohelda nagu kodanikku. Ettevõtteks ei loeta siin mittetulundusühingut.

Artikkel 21 käsitleb äriühingus osalemist. Sätestatakse, et ELi liikmesriik või assotsieerunud riik kohtleb teise riigi kodanikke samaväärselt oma kodanikega, vastavalt raamlepingu artikli 20 lõikes 2 määratletule. Ettevõtteks ei loeta siin mittetulundusühingut.

Eesti õiguse kohaselt saab ettevõtet asutada ja kapitali panustada nii füüsiline kui juriidiline isik. Olulisi erisusi ei ole. Seega vastav säte ei tooks meile teadaolevalt Eestile mingeid uusi reegleid ega kohustusi. Samas saab asjakohasema ja täpsema hinnangu anda justiitsministeerium, kuna need teemad kuuluvad nende vastutusalasse.

- **Artiklid 64-66**

Lepingu osa 6 käsitleb poolte koostööd väljaspool nelja põhivabadust.

Artikkel 64 piiritleb koostöövaldkonnad, kus assotsieerunud osapooled võivad tugevdada või laiendada oma koostööd ELi tegevuse raamistikus. Valdkonnad on järgnevad:

– teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus;

- teabeteenused;
- keskkond;
- kliimameetmed;
- haridus, koolitus ja noored;
- sotsiaalpoliitika;
- tarbijakaitse;
- väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted;
- turism;
- audiovisuaalpoliitika;
- kodanikukaitse;
- õiguslane koostöö tsiviilasjades;
- kultuur;
- suhtlemine;
- üleeuroopalised võrgud;
- regionaalpoliitika ja
- rahvatervis.

Koostööd tehakse ulatuses, mil need küsimused ei ole reguleeritud käesoleva lepingu teiste osade sätetega.

Artikkel 65 käsitleb dialoogi ja kaasamist. Assotsieerunud lepinguosalisel võivad tugevdada dialoogi kõigi asjakohaste vahenditega, eelkõige VII osas sätestatud menetluste kaudu. Selle eesmärk on teha kindlaks valdkonnad ja tegevused, kus tihedam koostöö võiks aidata kaasa ühiste eesmärkide saavutamisele valdkondades. Nendele valdkondadele on viidatud raamlepingu artiklis 64. Eelkõige võivad osapooled ühendkomitee raames vahetada teavet ja ühe osapoole nõudmisel pidada konsultatsioone seoses kavade või ettepanekutega, mis käsitlevad raamprogrammide, eriprogrammide, meetmete ja projektide loomist või muutmist raamlepingu artiklis 64 osutatud valdkondades. Lepingu VII osa rakendub käesoleva osa suhtes

alati *mutatis mutandis* põhimõttel kui käesolev osa või assotsieerunud riikide protokollid seda konkreetselt ette näevad.

Artikkel 66 käsitleb koostöö vorme. Raamlepingu artiklis 64 sätestatud koostöö võib toimuda lähtuvalt järgmistest vormidest:

- a) assotsieerunud riikide osalemine ELi raamprogrammides, eriprogrammides, projektides või muudes meetmetes;
- b) ühistegevuse loomine konkreetsetes valdkondades, mis võib hõlmata tegevuste kooskõlastamist või koordineerimist, olemasolevate tegevuste ühendamist ja *ad hoc* ühistegevuse kujundamist;
- c) ametlik ja mitteametlik teabevahetus;
- d) ühised jõupingutused teatavate tegevuste soodustamiseks assotsieerunud osapoolte territooriumil;
- e) vajaduse korral identse või sarnase sisuga paralleelsed õigusaktid;
- f) rahvusvaheliste organisatsioonide kaudu või nende raames tehtavate jõupingutuste ja tegevuste ning kolmandate riikidega tehtava koostöö koordineerimine, kui see pakub vastastikust huvi.

Artiklid 65 ja 66 täpsustavad, et sealhulgas saavad lepinguosalisel teha koostööd ELi raamprogrammides, eriprogrammides, projektides või muudes tegevustes, vahetada ametlikult ja mitteametlikult infot, teha koostööd rahvusvahelistes organisatsioonides või suhetes kolmandate riikidega.

Euroopa Liidu (EL) turismipoliitika on suunatud turismisektori jätkusuutlikule arengule, konkurentsivõimele ja mitmekesisusele. Selle eesmärk on toetada liikmesriikide ja piirkondade jõupingutusi turismi edendamisel, pakkudes samal ajal turistidele turvalisi ja kvaliteetseid kogemusi.

EL turismipoliitika aluseks on 2022. aasta lõpus vastu võetud EL turismi tegevuskava 2030, mille eesmärk on muuta turism rohelisemaks, digitaalsemaks ja vastupidavamaks. Tegevuskava põhineb komisjoni turismi üleminekujuhistel ja sisaldab tegevuskava ELi riikide, komisjoni ja erasektori tegevustega. Turismi tegevuskava hõlmab viit prioriteetset valdkonda: roheline üleminek, digitaalne üleminek, vastupidavus ja kaasatus, oskused ja tugi ning võimaldav poliitiline raamistik ja juhtimine.

Turismisektor on esimene valdkond, millele töötati välja EL üleminekuteede dokument. Euroopa turismi üleminekustsenaariumid koostati laiaulatuslikus koosloomeprotsessis sidusrühmadega. Üleminekujuhised määratlevad 27 valdkonda roheliseks ja digitaalseks üleminekuks ning ELi turismi vastupanuvõime parandamiseks. See nõuab muu hulgas ring- ja keskkonnasõbralikumaid teenuseid turismis, andmete jagamise tõhustamist uuenduslikumate teenuste jaoks ja teenuste kättesaadavuse parandamist.

Lepingu rakendamine ei too Eesti riigile täiendavaid kohustusi ning ei eelda seaduste muutmist. Koostöö ja teabevahetuse viisid ei ole täpselt määratletud, lepingu eesmärgiga on kooskõlas igakülgne koostöö turismi valdkonnas

- **Kaupade vaba liikumine**

Kaupade vaba liikumisega seotud erisätted on esitatud EMP lepingu teises lisas. EMP lepingu II lisa sisaldab erisätteid tehniliste normide, standardite, katsetamise ja sertifitseerimise kohaldamisel toodetele. Lisa sisaldab 32 tootekategooriat (nt mootorsõidukid, gaasiseadmed, tekstiil, väetised, ehitustooted, tubakas).

- **Töö- ja tööhõiveosakonnal ning võrdsuspoliitika osakonnal kommentaare ei ole. Tervitame lepingu sõlmimist.**

- **Artikkel 56 – tarbijakaitse**

Assotsiatsioonilepinguga nähakse ette, et koostööd tehakse ka tarbijakaitse valdkonnas. Artiklis 56 sätestatakse, et lisa XIX sisaldab tarbijakaitset puudutavaid sätteid, mis kuuluvad lepingu reguleerimisalasse ning mille osas koostööd tehakse. Lisas XIX tuuakse välja loetelu tarbijakaitse valdkonda reguleerivatest sätetest, hõlmates muuhulgas direktiive ja/või määruseid, mis puudutavad eksitavat ja võrdlevat reklaami, tarbijakaitseasutuste vahelist koostööd, ebaausaid kaubandustavasid jne.

Lepingu rakendamine ei põhjusta Eestile täiendavaid kohustusi.

- **Digiteemasid või infoühiskonna teenuseid ei ole eraldi välja toodud, mistõttu meil kommentaarid puuduvad.**